

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ
Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ.897.01.04 ПЗ

Виконав:

студент групи: 213-ФС-Д23
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
(роботу виконано самостійно, відповідно
до принципів академічної доброчесності)
Яковенко І. В.

Керівник: доцент, канд. екон. наук
Бойко Д. І.

Рецензент: професор, д-р екон. наук
Токмакова І. В.

2025

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 15 слайдів презентації, 104 аркуши пояснюальної записки формату А4, що включає 11 рисунків, 34 таблиці, 52 літературні джерела.

Актуальність теми управління кредитно-інвестиційним портфелем банку в умовах війни набуває особливої ваги через численні економічні і фінансові виклики, які постають перед банківською системою в умовах конфлікту. Крім того, управління кредитно-інвестиційним портфелем стає важливим інструментом для підтримки економічної стабільності в країні.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та прикладних аспектів процесу управління кредитно-інвестиційним портфелем банку.

Об'єктом дослідження є кредитно-інвестиційний портфель банку.

Предметом дослідження є процес управління кредитно-інвестиційним портфелем банків.

Методи дослідження – узагальнення та порівняння, структурно-логічний, статистичний, аналітичний, коефіцієнтний, метод абстрагування, графічний метод та метод групування.

Інформаційною основою дослідження є праці учених по теорії управління кредитно-інвестиційним портфелем банку, чинні правові та нормативно-законодавчі акти, що регламентують процес управління кредитно-інвестиційним портфелем банку, а також матеріали періодичних видань, монографії, фінансова звітність АТ КБ «ОТП Банк» за період дослідження.

Ключові слова: КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, КРЕДИТНИЙ РИЗИК, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, КРЕДИТНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

ANNOTATION

This qualifying work includes 15 presentation slides, 104 sheets of A4 format explanatory note, which includes 11 figures, 34 tables, and 52 literary sources.

The relevance of the topic of managing the bank's credit and investment portfolio in wartime is gaining particular importance due to the numerous economic and financial challenges facing the banking system in conflict. In addition, the management of the credit and investment portfolio becomes an important tool for maintaining economic stability in the country.

The purpose of the qualification work is to study the theoretical and applied aspects of the process of managing the bank's credit and investment portfolio.

The object of the study is the bank's credit and investment portfolio.

The subject of the study is the process of managing the credit and investment portfolio of banks.

Research methods - generalization and comparison, structural-logical, statistical, analytical, coefficient, abstraction method, graphic method and grouping method.

The informational basis of the research is the works of scientists on the theory of management of the bank's credit and investment portfolio, current legal and regulatory acts regulating the process of management of the bank's credit and investment portfolio, as well as materials of periodicals, monographs, financial statements of JSC CB "OTP Bank" according to study period.

Key words: CREDIT AND INVESTMENT PORTFOLIO, CREDIT AND INVESTMENT ACTIVITY, CREDIT RISK, EFFICIENCY, INVESTMENT ACTIVITY, CREDIT ACTIVITY.

Факультет економічний

Кафедра фінанси, облік і аудит

Освітній рівень: магістр

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри,
професор, д-р екон. наук

 O.G. Кірдіна
«30» вересня 2024 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Яковенку Іллі Вікторовичу

1 Тема «Управління кредитно–інвестиційним портфелем банку» керівник Бойко Дмитро Іванович, канд. екон. наук, доцент затверджені розпорядженням по економічному факультету від «21» жовтня 2024 року №21/24

2 Срок подання студентом закінченої роботи «10» січня 2025 року.

3 Вихідні дані: підібрати законодавчі акти і нормативні документи з теми дипломної роботи; вивчити і узагальнити монографічну, наукову, навчальну літературу щодо теми дипломної роботи; ознайомитися і підібрати сучасні

публікації з теми роботи в наукових журналах й інших періодичних виданнях; зібрати, узагальнити, проаналізувати фінансову, статистичну, економічну інформацію про об'єкт дослідження для виявлення сутності і ролі процесу управління кредитно–інвестиційним портфелем банку.

4 Зміст розрахунково–пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) дослідити економічну сутність кредитно–інвестиційного портфелю банку; визначити основні складові кредитно–інвестиційного портфелю банку; окреслити коло факторів, що впливають на процес управління даним портфелем банку; надати загальну характеристику діяльності АТ КБ «ОТП Банк»; здійснити аналіз фінансового стану АТ КБ «ОТП Банк»; здійснити оцінку кредитно–інвестиційного портфеля АТ КБ «ОТП Банк»; дослідити ефективність управління кредитно–інвестиційним портфелем банку.

5 Перелік графічного матеріалу: основні положення; функції кредитно–

інвестиційної діяльності банку, модель системи управління кредитно-інвестиційним портфелем банку, взаємозв'язок системи управління кредитно-інвестиційним портфелем із збільшенням вартості банку, тенденції та особливості кредитно-інвестиційної діяльності вітчизняних банків на сучасному етапі розвитку економіки, аналіз кредитів за кредитною якістю АТ КБ «ОТП Банк» у 2021–2023 рр., аналіз ефективності управління кредитно-інвестиційним портфелем АТ КБ «ОТП Банк»; визначальні проблеми управління кредитно-інвестиційним портфелем банків в Україні.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та її затвердження	02.10.2024 05.10.2024	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	06.10.2024 15.10.2024	
Консультація з керівником щодо організації роботи	16.10.2024 20.10.2024	
Огляд джерел інформації	21.10.2024 01.11.2024	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	02.11.2024 18.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	19.11.2024 04.12.2024	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	05.12.2024 19.12.2024	
Перед захистом на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	27.12.2024 10.01.2025	

Студент

Яковенко І.В.

Керівник

Бойко Д.І.

Зміст

Вступ	8
1 Теоретичні основи управління кредитно–інвестиційним портфелем банку	11
1.1 Економічна сутність кредитно– інвестиційного портфеля банку	11
1.2 Система управління кредитно–інвестиційним портфелем банку	19
1.3 Методичні підходи до оцінки стану та ефективності кредитно–інвестиційного портфелю банку	25
Висновки до першого розділу	30
2 Аналіз кредитно–інвестиційної діяльності комерційних банків та ефективності інвестиційно–кредитного портфелю АТ КБ «ОТП Банк»	32
2.1 Тенденції та особливості кредитно–інвестиційної діяльності банків України на сучасному етапі розвитку економіки	32
2.2 Загальна характеристика АТ КБ «ОТП Банк» та аналіз його	
2.3 Оцінка стану кредитно–інвестиційного портфеля АТ КБ «ОТП Банк»	49
Висновки до другого розділу	62
3 Напрями удосконалення системи управління кредитно–інвестиційним портфелем АТ КБ «ОТП Банк»	65
3.1 Оцінка ефективності кредитно–інвестиційного портфеля АТ КБ «ОТП Банк» як передумова його стабільності	65

Змін.	Арх.	№ докум.	Підпис	Дата	МРЕ. 897.01.04 ПЗ		
Розроб.	Яковенко І.В.				Управління кредитно-інвестиційним портфелем банку	Лім.	Арх.
Перевір.	Бойко ДІ					6	Актуаліс.
Н. Контр.	Тройникова ОМ					104	
Затверд.	Киріліна О.Г.				УкрДУЗТ		

3.2 Моделювання залежності між доходністю кредитно–інвестиційного портфелю банку та економічними змінними в Україні	
3.3 Удосконалення системи управління ризиками як фактор забезпечення стабільності кредитно–інвестиційної діяльності банку	78
Висновки до третього розділу	86
Висновки	89
Список використаних джерел	94
Додаток А Звіт про фінансовий стан АТ КБ «ОТП Банк» за 2021 рік	99
Додаток Б Звіт про фінансовий стан АТ КБ «ОТП Банк» за 2022 рік	101
Додаток В Звіт про фінансовий стан АТ КБ « ОТП Банк» за 2023 рік	103

Змін.	Док.	№ докум.	Підпис	Дата	МРЕ. 897.01.04 ПЗ	Док.

Список використаних джерел

1. Нагорна О.В., Василишин Ю.В. Інвестиційна діяльність як особлива сфера банківської діяльності. *Ефективна економіка.* № 7. 2013. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2189>.
2. Васильєва Т.А. Банківське інвестування на ринку інновацій: монографія. Суми: СумДУ, 2007. 513 с.
3. Вовчак О. Д. Державне регулювання банківської інвестиційної діяльності України : автореф. дис. ... доктор. екон. наук : 08.02.03. Львів. нац. уніт ім. І. Франка. Л., 2006. 38 с.
4. Дмитренко М.Г. Кредитування і контроль: навч.-метод. посіб. (у схемах і коментарях). К.: Кондор, 2009. 296 с.
5. Долінський Л.Б. Теоретико-методологічні засади організації кредитно-інвестиційної діяльності банківських установ. *Причорноморські економічні студії.* Випуск 13-1.2017. С. 245 – 249. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/13-1_2017/55.pdf (дата звернення: 20.10.2024).
6. Доценко І.О. Сутність та значення кредитної діяльності банку у сучасних умовах економічного розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2017. Випуск 12. Частина 1. С. 94 – 98. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_1_2017ua/23.pdf. (дата звернення: 15.11.2024).
7. Заславська О. Аналіз кредитно-інвестиційної діяльності українських банків. *Схід.* 2012. № 4(118). С. 30–35
8. Ляхова О.О., Шокало Т.П. Кредитно-інвестиційний портфель банківта його вплив на фінансування інвестиційних проектів в Україні. *Економічний часопис XXI ст.* 2011. № 5-6. С. 58 – 61.
9. Мулик, І. В.. Кредитно-інвестиційна діяльність банків: Сутність та значення для економіки. *Регіональна бізнес-економіка та управління,* 2017. (3), 85-91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu_2013_3_15

- 10 Смолінська С.Д., Самбірська О.Р. Аналіз кредитно-інвестиційної діяльності банку. *Economics*. 2019. № 2. С. 115-12212
- 11 Шльончак В.В. Комплексний підхід до оцінки ефективності кредитно-інвестиційної діяльності банків. *Вісник Університету банківської справи*. 2018. № 1(31). С. 63 – 73.
12. Закон України «Про банки і банківську діяльність в Україні» від 07.12.2000 № 2121-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 12.11.2024).
13. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560- XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. 12. (дата звернення: 20.10.2024).
14. Подчесова В. Ю. Дослідження кредитно-інвестиційної діяльності банків України / В. Ю. Подчесова, К. В. Карась // *Часопис економічних реформ*. 2012. № 4 (8). С. 2–7.
- 15 Оцінка кредитно-інвестиційної діяльності банків в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 49. С. 286 - 290. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/49_2020_ukr/52.pdf (дата звернення: 06.11.2024).
- 16 Степаненко К. Р. Особливості формування кредитного портфеля банку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 7(3). С. 111–114.
- 17 Виноградня В. М. Аналіз напрямів управління кредитним портфелем банків України. *Економічний аналіз*. 2015. Том 21. № 1. С. 166–172.
- 18 Сєрік Ю. В. Управління кредитним портфелем банку. *Економіка і управління*. 2012. № 4. С. 70–75.
- 19 Затворницький К. С. Критерії оцінки якості кредитного портфеля банку. *Фінансовий простір*. 2018. № 4. С. 99–108.
- 20 Єрмоленко К. В. Аналіз кредитного портфелю комерційних банків в Україні. *Молодий вчений*. 2014. № 4. С. 60–64.
- 21 Демчук Н. І. Менеджмент кредитного портфеля банку. *Науковий вісник*

Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2017. Вип. 23. С. 154–157.

22 Демчук Н. І. Менеджмент кредитного портфеля банку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2017. Вип. 23. С. 154–157.*

23. Рудалєва Л. Державне регулювання інвестиційної діяльності банків на ринку цінних паперів. Вісник Національної академії державного управління. 2014. № 8. С. 152–159. 11

24. Шинкаренко А. В. Напрями інвестиційної діяльності банку. Економіка та підприємництво: зб. наук. пр. молодих учених та аспірантів / М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана”; редкол.: С. І. Дем’яненко (відп. ред.) [та ін.]. Київ : КНЕУ, 2014. Вип. 33. С. 270–275.

25. Дмитренко О. І. Теоретико-сущісна характеристика поняття “Управління інвестиційним ризиком банку”. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2012. № 36. С. 156–162.

26. Вовчак О. Д., Рушишин Н. М. Кредит і банківська справа : підручник / О. Д. Вовчак, Н. М. Рушишин. Київ : Знання, 2008. 564 с

27 Мусієнко О. М. Специфіка управління портфелем цінних паперів у контексті реалізації інвестиційної діяльності банку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Економіка. 2013. Вип. 23. С. 315–318.*

28 Озерчук О. В. Управління інвестиційним портфелем банків в Україні: теоретичні та прикладні аспекти. *Наукові праці НДФІ. 2019. Вип. 1. С. 85–100*

29 Кльоба Л. Г. Банківська інвестиційна діяльність на ринку цінних паперів. *Економіка та держава. 2016. № 6. С. 20–24.*

30 Водяницька О.В., Соколова Н.В., Серьогін С.С. Особливості управління банківськими ризиками. Економіка і суспільство. Випуск 18. 2018. С. 700 – 704. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/106.pdf. (дата звернення: 20.10.2024).

31 Божемська І. О. Економіко-математичне моделювання інвестиційного

портфеля комерційного банку (ПАТ КБ «ПриватБанку» за моделлю Квазі–Шарпа). Тези доповідей VII Міжнародної науково–методичної конференції Форуму молодих економістів–кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід», 21–22 жовтня 2016 року. С. 14–16.

32 Мостенець А. В. Управління інвестиційною діяльністю банку. *Бізнес Інформ*. 2017. № 4. С. 284–288.

33 Огородник В. В. Аналіз кредитного портфеля банків із державною участю в Україні. *Інтелект XXI*. 2018. № 5. С. 113–116.

34 Болгар Т. М. Науково–методичні засади побудови моделі оцінки якості кредитного портфеля банку. *Академічний огляд*. 2016. № 1. С. 50–59.

35 Офіційний сайт Національного банку України веб–сайт. URL : <https://bank.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024).

36 Крук О. М. Аналіз кредитного портфеля комерційного банку. *Бізнес Інформ*. 2018. № 10. С. 309–314.

37 Шльончак В. В. Моделювання підвищення ефективності формування інвестиційного портфеля банків. *Інтелект XXI*. 2018. № 3. С. 140–145.

38 Непрацюючі кредити або про показник NPL у банківській системі. URL: <https://uba.ua/ukr/news/8906> (дата звернення: 20.11.2024).

39. Фінансова звітність АТ КБ «ОТП Банк» за 2021 – 2023 роки. URL: <https://www.otpbank.com.ua/about/informations/annual-reports/> (дата звернення: 22.11.2024).

40 Закон України «Про акціонерні товариства» від 27.07.2022 №2465-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (дата звернення: 20.10.2024).

41 Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 № 3480-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 11.11.2024).

42 Закон України «Про депозитарну систему України» від 06.07.2012 № 5178-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text> (дата звернення: 30.10.2024).

<https://www.otpbank.com.ua/about/informations/activity-documents/#statut> (дата звернення: 20.10.2024).

44 Бодрецький М. В. Управління власним капіталом банків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023, № 23, С. 60–68.

45 Волкова В. В. Розвиток системи страхування кредитних ризиків банків. *Економіка і організація управління*. 2023, № 2 (50), С. 86–95.

46 Гладких Д. М. Ключові проблеми капіталізації банківської системи України та напрями її зростання. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2021, № 5, С. 327–333.

47 Мельник В. М., Житар М. О. Банківська система України у функціонуванні фінансового ринку. *Проблеми економіки*. 2020, №1 (43), С. 257–266.

48 Рац О. М. Дослідження ефективності функціонування банківських установ України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023, Випуск 47. URL:<http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/29043/1/Rats.pdf> (дата звернення: 25.11.2024).

49 Татарин Н. Б., Половко Д.М. Фінансовий ринок України: аналіз сучасного стану, загрози, проблеми та перспективи. *Галицький економічний вісник*. 2023, Том 83, № 4, С. 78–88.

50 Чорна О. Є. Капіталізація банківської системи як механізм підвищення темпів економічного зростання країни. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2018, №1(8), С. 235–242.

51 Бобиль В.В. Ідентифікація, оцінка, планування та зниження фінансових ризиків за централізованою відповідальністю банку. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2020, № 13, С. 121–129.

52. Рогальська Н.Г. Стратегічний аналіз кредитно–інвестиційної діяльності комерційних банків України. Економічні інновації: зб. наук. пр. 2013. Вип. 54. С. 282–293